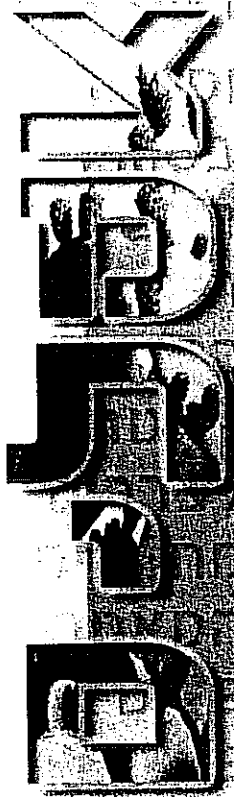

שנת
תשס"א

מדינת ישראל
משרד החינוך
לשכת המזיננות הראשית

ערכים וחינוך בחברה הישראלית

עורכים: י. עירם, ש. שקולניקוב, י. כהן, א. שכטר

ירושלים, תשס"א - 2001

תיווך לערכים במקרב מתכשרים קוראור ומורים: מתקרים חדשים*

נאות מפתוח

מאמר זה סוקר גישות ומתקרים המתמקדים בחזון התינוכי של המורה ובהיבטים הערכיים-המוסריים-האחריים של עבודתו, תוך מתן דגש מיוחד להכשרה ולהתפתחות מקצועית של מורים ומנהלים בהיבטים אלו. כפועל יוצא מהרב-תרבותיות של החברה הישראלית, ידגשו פחות תכנים מוחלטים, מחייבים או תכנים-יחסיים ונתונים לבחירה, ובמרכז החקר יעמדו מתקרים על מבנים של מערכות ערכים, דרכי חשיבה ערכית ותהליכי קבלת החלטות ובחירה, הן של המתכשרים להוראה הן של המורים והן של התלמידים. יסקרו סדרי ההכשרה, ההשתלמויות והבניית הקונטקטים ההוראתיים, כאמצעים היעילים ביותר לפיתוח ולהעשרה מקצועית של התחום הערכי.

בעשור האחרון ולקראת חזינוך במאה העשרים ואחת, תפקידי המורה דרכי הכשרת עומדים למבחן מחודש, הן בארץ והן בעולם. חוקרים אחדים (אלוני, 1997, 1998; מסלובטי וגזיאל, 1997; צבר בן-יהושע ודזשניק, 1997; Althof & Oser, 1993; Little & McLaughlin 1993; McLaughlin & Talbert, 1993; Strike, 1996) מציגים מגוון רחב של תפקידים שהמורים עתידים למלא, כאשר המרכיב המרכזי בהם הוא המרכיב האת-המוסרי-הערכי. המורים – כמומחים – ישמשו מדריכים מנחים ומאתגרים את חשיבת התלמידים ויניו אותם לבחינת רעיונות וחסים ולפיתוח תהליכי קבלת החלטות ופתרון בעיות; המורים – כמתכנים – יתמוך בתהליכי פיתוח אישיות התלמידים ותפקודם החברתי והרגשי בחברה רב-תרבותית ורב-תקשורתית, ובטיפוחם כפרטים בעלי כישורים ייחודיים בחברות אלה; המורים –

* בנווני להודות על העזרה באיסוף החומר ובחמתו למאמר, לעובדי המחקר: הרב יוסף ברהרש, טלילה מזרחי, טלילה פסטרנק וחמו שטרנטי, כולם יעמדו על הברכה. העבודה נעשתה במסגרת התמדה לחינוך לערכים, לטובלנות ולשלום, אוניברסיטת בראל.

on Multicultural Education (pp. 427-444). NY: McMillan Publishing.

Moran, C. (1992). Computers and the writing classroom: A look to the future. In G.E. Hawisher & P. LeBlanc (Eds.), *Re-imagining Computers and Composition* (pp. 7-23). NH: Boynton/Cook, Heinemann.

Naidoo, B. (1994). Through whose eye? Exploring racism through literature with white students. In D. Graddol, J. Maybin & B. Stierer (Eds.), *Researching Language and Literacy in Social Context* (pp. 62-81). The Open University: Multilingual Matters Ltd.

Piaget, J. (1963). *The Origins of Intelligence in Children*. NY: W.W. Norton & Co.

Shulman, L. (1987 February). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. *Harvard Educational Review*, 57 (1): 1-22.

Spies, H.A., Huntley-Johnston, L., & Huffman, L.E. (1993 October). Developing a critical stance toward text through reading, writing, and speaking. *Journal of Reading*, 37(2): 114-122.

Street, B. (1995). *Social Literacies: Critical Approaches to Literacy in Development, Ethnography and Education*. London and New York: Longman.

Valdez, G. (1998 August-September). The world outside and inside schools: Language and immigrant children. *Educational Researcher*, 27 (6): 4-18.

Van Slyck, P. (1997 February). Repositioning ourselves in the contact zone. *College English*, 59 (2): 149-170.

Willis, A.I. (1995 Spring). Reading the world of school literacy: Contextualizing the experience of a young African-American male. *Harvard Educational Review*, 65 (1): 30-49.

Wurzle, J. (1987). Introduction: Multiculturalism and multicultural education. In J. Wurzle (Ed.), *Toward Multiculturalism*. Maine: Intercultural Press.